

PETYCJA

Na podstawie ustawy o petycjach postuluję podjęcie działań legislacyjnych, organizacyjnych i finansowych zmierzających do utworzenia bibliotek zakładowych w jednostkach nadzorowanych przez administrację publiczną oraz w przedsiębiorstwach państwowych, a także o umożliwienie tworzenia takich placówek w innych instytucjach publicznych.

Postuluję:

1. rozpoczęcie prac legislacyjnych umożliwiających formalne tworzenie bibliotek zakładowych;
2. przygotowanie programu rządowego lub samorządowego wspierającego ich organizację;
3. uwzględnienie tego rozwiązania w politykach publicznych dotyczących edukacji, kultury pracy oraz wzmacniania kapitału społecznego.

Nie wyrażam zgody na publikację moich danych osobowych.

UZASADNIENIE

Biblioteki zakładowe to powrót do najlepszych tradycji służby publicznej. W przeszłości instytucje państwowe — szczególnie zakłady pracy i duże przedsiębiorstwa — tworzyły własne biblioteki, będące stałym elementem życia zawodowego i społecznego. Takie rozwiązania budowały kulturę organizacyjną opartą na rozwoju, samokształceniu i odpowiedzialności za dobro wspólne. Dziś nadszedł czas, aby tę tradycję odnowić, w sposób dostosowany do współczesnych realiów.

Biblioteki zakładowe mogą zapewnić dostęp do literatury branżowej, fachowej, prawniczej, administracyjnej, technicznej oraz rozwojowej. Dostęp do rzetelnej wiedzy wpływa bezpośrednio na wzmocnienie kompetencji i jakości pracy, podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji i przedsiębiorstw państwowych, poprawę standardów pracy publicznej, większą efektywność i samodzielność w pracy oraz rozwój projektowy, analityczny i strategiczny w instytucjach. To prosty i tani środek wzmacniania państwa w jego podstawowych funkcjach.

Kultura czytelnictwa to inwestycja w kapitał społeczny. Państwo i jednostki samorządu terytorialnego mają moralny i cywilizacyjny obowiązek dbać o kulturę czytelniczą. Biblioteki zakładowe wspierają rozwój intelektualny pracowników, budują więź z instytucją, sprzyjają zdrowiu psychicznemu, redukując stres i przeciążenie zawodowe oraz podnoszą prestiż miejsca pracy. W wielu krajach (m.in. w Niemczech, Czechach czy krajach skandynawskich) podobne rozwiązania funkcjonują jako stały element kultury organizacyjnej sektora publicznego.

Tworzenie bibliotek w instytucjach publicznych może stać się ważnym elementem polityki miejskiej — także w Łodzi. Może to wzmacniać lokalne wspólnoty. Biblioteki zakładowe mogą być dostępne nie tylko dla pracowników, lecz również dla mieszkańców, seniorów, uczniów czy lokalnych organizacji. To naturalne przedłużenie misji edukacyjnej państwa.

Biblioteka zakładowa nie wymaga rozbudowanej infrastruktury. Wystarczy jedno pomieszczenie, księgozbiór dostosowany do profilu jednostki, dyżur odpowiednio przeszkolonego pracownika oraz możliwość współfinansowania ze środków ministerialnych lub samorządowych. To jedna z najtańszych, a zarazem najbardziej efektywnych inwestycji w rozwój sektora publicznego.

Biblioteki zakładowe to kontynuacja polskiego etosu instytucji publicznych. Biblioteki zakładowe były przez dziesięciolecia naturalną częścią życia publicznego — zarówno w Polsce międzywojennej, jak i po II wojnie światowej. Zakłady pracy, instytucje państwowe i samorządowe prowadziły własne księgozbiory, z których korzystali pracownicy oraz ich rodziny. Tego typu placówki stanowiły centrum kultury, edukacji i lokalnej integracji. Rezygnacja z nich osłabiła więź pracownika z instytucją oraz przerwała łańcuch codziennego kontaktu z książką. Wprowadzenie bibliotek zakładowych byłoby powrotem do idei państwa troszczącego się o obywatela — nie poprzez deklaracje, lecz poprzez konkretne narzędzia wzmacniające rozwój człowieka.

Działalność bibliotek zakładowych daje szansę na wzmocnienie służby publicznej i jakości administracji. Polskie państwo i jednostki samorządu terytorialnego potrzebują kadr kompetentnych, odpornych na presję czasu, zdolnych do analizy przepisów, tworzenia pism wysokiej jakości, planowania i rozwiązywania problemów. Biblioteka zakładowa daje pracownikowi dostęp do aktualnych komentarzy prawniczych, opracowań administracyjnych, ekonomicznych, socjologicznych, literatury psychologicznej i dotyczącej etyki służby publicznej oraz publikacji branżowych specyficznych dla danej instytucji. To jest realne wsparcie kompetencyjne — tańsze i skuteczniejsze niż większość szkoleń zewnętrznych. Instytucja posiadająca własną bibliotekę staje się środowiskiem sprzyjającym nauce i kulturze pracy opartej na rzetelnym przygotowaniu merytorycznym.

Biblioteka to narzędzie przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu. Coraz więcej pracowników administracji doświadcza przemęczenia i przeciążenia informacyjnego. Kontakt z książką uspokaja układ nerwowy, pomaga w wychodzeniu ze stresu zawodowego, wzmacnia zdolność koncentracji oraz wspiera dobre nawyki poznawcze. Biblioteki zakładowe mogą pełnić rolę przestrzeni oddechu intelektualnego — miejsca, gdzie można zaczerpnąć inspiracji, przemyśleć problemy i poszerzyć perspektywę. To proste narzędzie profilaktyki zdrowia psychicznego, którego skuteczność potwierdzają badania neuropsychologiczne dotyczące czytania.

Jednostki publiczne i przedsiębiorstwa państwowe są nie tylko miejscami pracy, lecz także ważnymi ogniwami lokalnej wspólnoty. Biblioteki zakładowe mogą tworzyć kapitał społeczny i kulturę wspólnotową. Biblioteka zakładowa może organizować spotkania autorskie, prowadzić małe kluby książki, uczestniczyć w miejskich akcjach edukacyjnych oraz udostępniać zasoby społeczności lokalnej (zwłaszcza seniorom i młodzieży). To rozwiązanie wzmacnia kulturę dialogu, integrację i rozwój sąsiedzki — bez nakładów na duże instytucje kultury.

Polska od lat mierzy się z niskim poziomem czytelnictwa. Państwo i samorządy, posiadając tysiące jednostek organizacyjnych, mogą stworzyć największą sieć bibliotek branżowych w kraju. Każdy zakup książek to realne wsparcie polskich wydawnictw, rozwój autorów i naukowców i promocja dobrych praktyk edukacyjnych. To instrument pozwalający kształtować rynek książki w sposób stabilny, a zarazem umiarkowany kosztowo, który może stanowić wsparcie czytelnictwa krajowego i sektora wydawniczego.

Nie każdy pracownik administracji czy przedsiębiorstwa państwowego może pozwolić sobie na zakup komentarzy prawniczych za kilkaset złotych, czy opracowań specjalistycznych za kilkadziesiąt euro. Biblioteka zakładowa niweluje te nierówności, dając równy dostęp do wiedzy wszystkim zatrudnionym — niezależnie od stanowiska, sytuacji rodzinnej czy zarobków. Taka jednostka może stanowić ułatwienie dostępu do wiedzy pracownikom o niższych dochodach.

Biblioteki zakładowe nie stanowią konkurencji dla bibliotek publicznych — przeciwnie, mogą tworzyć naturalną sieć współpracy opartą na synergii: wymiana zasobów, wspólne szkolenia, katalogi międzyinstytucjonalne i lokalne koalicje edukacyjne. To wzmacnia infrastrukturę kultury bez potrzeby rozbudowy dużych instytucji.

Stworzenie biblioteki zakładowej to niewielki metraż, podstawowe wyposażenie, księgozbiór dopasowany do profilu instytucji, dyżur pracownika lub wolontariusza. Koszt roczny utrzymania jest często niższy niż koszt jednego zewnętrznego szkolenia grupowego. To jedno z najbardziej ekonomicznych rozwiązań inwestujących jednocześnie w rozwój człowieka, jakość pracy i kulturę państwową.

Silne państwo to takie, które inwestuje w intelektualny fundament swoich instytucji. Biblioteka zakładowa jest narzędziem budowania pokolenia kompetentnych urzędników, wzmacniania etosu służby publicznej, zwiększania stabilności systemu administracyjnego i troski o dziedzictwo kulturowe i edukacyjne. To rozwiązanie, które będzie procentować przez dekady i tworzy długofalowe myślenie o państwie i jego trwałości.

W miastach takich jak Łódź — które od dziesięcioleci budują swoją tożsamość wokół pracy, kultury i edukacji — biblioteki zakładowe mogą stworzyć nową tkankę społeczną, łączącą pokolenia i grupy zawodowe. To inwestycja w rozwój lokalny, kulturę pracy i wizerunek miasta jako ośrodka nowoczesnej administracji opartej na wiedzy.

Z powodów wyżej wskazanych wnoszę tak, jak w petitum petycji.